

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)
2

betreft
Aanpassing modelverordening
Wmo 2015 en definitief
modelbesluit Wmo 2015

ons kenmerk
ECSD/U201500217
Lbr. 15/014

datum
17 februari 2015

Samenvatting

Via ledenbrief 14/062a van 15 oktober 2014 presenteerden we de definitieve modelverordening Wmo 2015 en het concept-modelbesluit Wmo 2015. Inmiddels hebben we enkele artikelen van de modelverordening Wmo 2015 gewijzigd. Het Besluit maatschappelijke ondersteuning 2015 is inmiddels definitief, reden voor de VNG om het modelbesluit Wmo 2015 ook definitief te maken. In deze ledenbrief leest u een toelichting op de wijzigingen in de modelverordening Wmo 2015 en het modelbesluit Wmo 2015.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

2

betreft
Aanpassing modelverordening
Wmo 2015 en definitief
modelbesluit Wmo 2015

ons kenmerk
ECSD/U201500217
Lbr. 15/014

datum
17 februari 2015

Geacht college en gemeenteraad,

1. Algemeen

Via ledenbrief 14/062a van 15 oktober 2014 presenteerden we de definitieve modelverordening Wmo 2015 en het concept-modelbesluit Wmo 2015. Inmiddels hebben we enkele artikelen van de modelverordening Wmo 2015 gewijzigd. Het Besluit maatschappelijke ondersteuning 2015 is inmiddels definitief, reden voor de VNG om het modelbesluit Wmo 2015 ook definitief te maken. In deze ledenbrief leest u een toelichting op de wijzigingen in de modelverordening Wmo 2015 en het modelbesluit Wmo 2015.

De volgende artikelen in de modelverordening Wmo 2015 zijn gewijzigd:

- Artikel 8 lid 3 Criteria voor een maatwerkvoorziening.
- Artikel 12 lid 2 Regels voor bijdragen in de kosten van maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen.

De volgende artikelen in het modelbesluit Wmo 2015 zijn gewijzigd:

- Artikel 3 Bijdrage voor maatwerkvoorziening of PGB.
- Artikel 4 Bijdrage voor algemene voorzieningen.

2a. Implementatiehandleiding bij artikel 8, derde lid, van de modelverordening

Het derde lid is als facultatief aangemerkt omdat het niet noodzakelijk is en tevens omdat het daarin opgenomen criterium 'voorzienbaarheid' niet letterlijk in de wettekst van de Wmo 2015 wordt genoemd en in de jurisprudentie op basis van de huidige Wmo nog geen eenduidigheid over de reikwijdte en het toepassingsbereik van dit criterium bestaat.

De grondslag voor deze bepaling is artikel 2.1.3, tweede lid, aanhef en onder a, van de wet, waarin is bepaald dat de raad in de verordening bepaalt op basis van welke criteria wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening in aanmerking komt. In de memorie van toelichting wordt bij artikel 2.3.5, derde lid, van de wet (Kamerstukken II 2013-14, 33 841, nr. 3, p. 148) vervolgens aangegeven dat de maatwerkvoorziening nadrukkelijk een hekkensluis is:

'Alleen wanneer iemand echt niet zelf of met hulp van zijn omgeving in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en ook een algemene voorziening geen uitkomst biedt, is er een rol voor het college. Dat is niet het geval wanneer het gaat om diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen of andere maatregelen die naar hun aard gebruikelijk zijn (fiets, schoonmaakmiddelen, wandelstok, eenvoudige rollator). Wanneer iemand beschikt over algemeen gebruikelijke zaken, maar deze in verband met zijn beperking of problemen niet meer afdoende zijn, kan aanleiding bestaan om een voorziening te treffen. Dat is ook niet het geval als de aanvrager zijn hulpvraag redelijkerwijs van te voren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, bijvoorbeeld: indien iemand is aangewezen op een rolstoel en een huis koopt waarin veel dure aanpassingen moeten worden aangebracht, had het in de rede gelegen dat de aanvrager in een al aangepast huis zou zijn gaan wonen.'

De Memorie van Toelichting biedt dus aanknopingspunten om het begrip 'voorzienbaarheid' in individuele gevallen een rol te laten spelen bij de afwijzing van een voorziening. Uit de nadere memorie van antwoord (Kamerstukken I 2013-14, 33841, nr. J, p. 18) blijkt verder dat de wetgever ook heeft willen aansluiten bij de huidige rechtspraak op dit punt. Wij gaan er dan ook vanuit dat de wetgever heeft beoogd het begrip 'voorzienbaarheid' in individuele omstandigheden een rol te kunnen laten spelen.

Willen gemeenten de mogelijkheid hebben om 'voorzienbaarheid' mee te laten wegen bij het al dan niet verlenen van een maatwerkvoorziening, dan is het gelet op artikel 2.1.3, tweede lid, aanhef onder a, van de wet, de genoemde wetsgeschiedenis en de huidige jurisprudentie noodzakelijk een expliciete grondslag te hebben voor afwijzing van een maatwerkvoorziening waarbij de 'voorzienbaarheid' een rol speelt. Het derde lid voorziet in een dergelijke grondslag. Gelet op de noodzaak tot een individuele beoordeling is een 'kan-bepaling' opgenomen. Een categorale afwijzingsgrond is niet mogelijk. Evenmin is een (verkapte) inkomenstoets mogelijk, immers een ieder kan in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening. Inkomen en

vermogen kunnen alleen een rol spelen bij de vaststelling van de bijdrage in de kosten (artikel 12).

NB Naast dat het nieuwe derde lid is opgenomen in de geconsolideerde tekst van de modelverordening is er ook een 'modelwijzigingsverordening' opgesteld (en bijgevoegd als bijlage bij deze ledenbrief) waar bestaande verordeningen simpel kunnen worden gewijzigd. Afhankelijk van of in de bestaande verordening de oude versie van het derde lid is opgenomen dient het 'oude' derde lid vervangen te worden door een 'nieuw' derde lid, of er hoeft enkel – onder vernummering van het 'oude' derde en eventuele volgende leden – een 'nieuw' derde lid ingevoegd te worden. De 'modelwijzigingsverordening' biedt voor beide varianten een uitwerking. Als in de bestaande verordening niet de oude versie van het derde lid (of een vergelijkbare variant) was opgenomen, dan dient bij toevoeging van de nieuwe versie van het derde lid tevens de overgangsbepaling overgenomen te worden waarbij bepaald is dat de nieuwe weigeringsgrond niet in stelling gebracht kan worden tegen aanvragen die al zijn ingediend. Dit zou immers – met het oog op de rechtszekerheid – onwenselijk zijn. Uiteraard kan de wijzigingsverordening op eigen initiatief aangevuld worden met andere door te voeren wijzigingen. Hiervoor wordt verder verwezen naar hoofdstuk 3 van de 100 Ideeën voor de gemeentelijke regelgever.

2b. Implementatiehandleiding bij artikel 12 tweede lid van de modelverordening

Het oude tweede lid is verwijderd omdat dit onderwerp (korting op de bijdrage voor bepaalde groepen) al geregeld wordt via het vijfde lid (nieuw).

3 Implementatiehandleiding bij definitief Modelbesluit maatschappelijke ondersteuning 2015

Algemeen: Wat in paragraaf 3.1 van [ledenbrief Lbr. 14/062a](#) is geschreven over de modelverordening is ook van toepassing op het modelbesluit, met de toevoeging dat gemeenten die ervoor kiezen om – hier óf in de verordening – andere bepalingen dan de facultatieve bepalingen niet over te nemen, deze in gewijzigde vorm over te nemen of deze aan te vullen, er zelf scherp op zullen moeten zijn dat deze keuzes zowel in lijn zijn met de Wmo 2015 én de gemeentelijke verordening als dat deze stroken met de systematiek van de bepalingen die wel overgenomen worden.

Verder dient er rekening mee gehouden te worden dat de in het modelbesluit genoemde voorzieningen telkens suggesties betreffen. Als het bijvoorbeeld gaat om een suggestie voor een algemene voorziening, terwijl die voorziening in een gemeente als maatwerkvoorziening wordt aangeboden, dan kan dat uiteraard. De uitwerking van het modelbesluit dient afgestemd te worden op dergelijke keuzes.

Let op! Het modelbesluit is een model voor nadere regels van het college, niet voor een beleidsregel. De betreffende onderwerpen kunnen niet in een beleidsregel geregeld worden; wel

is het uiteraard mogelijk dat het college aanvullend een beleidsregel vaststelt waarin bijvoorbeeld wordt neergelegd hoe het bepaalde bevoegdheden interpreteert of voornemens is uit te voeren.

Aanhef: In de aanhef, na gelet op, dienen enkel die artikelen uit de verordening vermeld te worden waar in de verordening uitvoering aan wordt gegeven.

Artikel 1. Procedureregels aanvraag maatschappelijke ondersteuning: Als gekozen is voor variant A van artikel 2 van de modelverordening dan kan bij artikel 1 van het modelbesluit de tekst van artikel 2 tot en met 7 van variant B gebruikt worden. Een andere uitwerking ligt immers niet voor de hand, enkel omdat het college het bevoegde orgaan is om deze vast te stellen.

Artikel 2. Hoogte pgb: Als gekozen is voor variant B van artikel 11, derde lid, van de modelverordening, dan kan bij artikel 2 van het modelbesluit de tekst van artikel 11, derde en vierde lid, van variant A van de modelverordening gebruikt worden.

Als gekozen is voor variant BB van artikel 11, vijfde lid, van de modelverordening, dan kan bij artikel 2 van het modelbesluit de tekst van artikel 11, vijfde lid, van variant AA van de modelverordening gebruikt worden. Ook in deze gevallen geldt dan andere uitwerking niet voor de hand ligt, enkel omdat het college het bevoegde orgaan is om deze vast te stellen.

Artikel 3 en 4: Met deze artikelen wordt uitvoering gegeven aan artikel 12, vijfde lid (variant A), van de modelverordening. Als gekozen is voor variant B van artikel 12, vijfde lid, van de modelverordening, dan hoeven de artikelen 3 en 4 van het modelbesluit niet overgenomen te worden.

4. Voorzienbaarheid en de reikwijdte van de gemeentelijke verantwoordelijkheid in de Wmo 2015

In aanvulling op wat in de implementatiehandleiding onder artikel 8, derde lid, is vermeld, is van belang dat de toepasbaarheid van het criterium voorzienbaarheid alleen ziet op bepaalde 'oude' taken van de Wmo 2015, zoals woningaanpassingen. Het gaat om zaken waarop mensen zich binnen hun eigen mogelijkheden kunnen voorbereiden. Dit kan als invulling worden gezien van eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid voor de eigen zelfredzaamheid en participatie om te voorkomen dat een beroep moet worden gedaan op ondersteuning.

Gemeenten zullen de bepaling uiteraard niet kunnen toepassen in de situaties dat een persoon op een gegeven moment begeleiding, dagbesteding of kortdurend verblijf nodig heeft. Dat zijn geen voorzieningen die iemand met 'zijn eigen beslissing' had kunnen vermijden of voorkomen.

De wetgever noemt als voorbeeld waarbij de aanvrager zijn hulpvraag redelijkerwijs van te voren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen:

- indien iemand is aangewezen op een rolstoel en een huis koopt waarin veel dure aanpassingen moeten worden aangebracht, had het in de rede gelegen dat de aanvrager in een al aangepast huis zou zijn gaan wonen.

In aanvulling daarop zijn de volgende voorbeelden aan de huidige Wmo-jurisprudentie ontleend:

- Iemand met een beperking die van een aangepaste woning naar een niet aangepaste woning verhuist en bij de gemeente een aanvraag doet om de nieuwe woning te laten aanpassen. Deze persoon heeft in beginsel een eigen verantwoordelijkheid om te verhuizen naar een voor hem geschikte woning.

- Een persoon met een beperking die twee woningen bezit, het aangepaste huis verkoopt, in het niet aangepaste gaat wonen, en de gemeente vraagt de nieuwe aanpassingen te financieren. De Centrale raad van beroep heeft bij uitspraak van 21 mei 2012 (LJN: BW6810) geoordeeld dat de persoon de kosten van de aanpassing van de nieuwe woning had kunnen betrekken bij de verkoop van de andere woning.

5. Eigen bijdragen voor maatwerkvoorziening, pgb en algemene voorziening in het modelbesluit Wmo 2015

Artikel 3. Bijdrage voor maatwerkvoorzieningen of pgb's

Als voor variant A wordt gekozen

Deze bepaling is een uitwerking van artikel 12, vijfde lid, onder d, van de [citeertitel verordening]. De bedragen per vier weken en de inkomensbedragen worden op grond van artikel 3.7 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 jaarlijks bij ministeriële regeling gewijzigd.

NB Als voor variant B gekozen wordt, kunnen individuele gemeenten hun keuzes hier toelichten.

Artikel 4. Bijdrage voor algemene voorzieningen

Deze bepaling is een uitwerking van artikel 12, vijfde lid, onder a tot en met c, van de [citeertitel verordening]. Hierin is bepaald dat het college bij nadere regeling bepaalt (a) voor welke algemene voorzieningen, niet zijnde cliëntondersteuning, de cliënt een (eigen) bijdrage is verschuldigd (uitgewerkt in het eerste lid); (b) wat per soort algemene voorziening de hoogte van deze bijdrage is (uitgewerkt in het tweede lid), en (c) voor welke groep personen - overeenkomstig artikel 2.1.4, tweede lid, aanhef en onder a, van de wet - een korting op de bijdrage van toepassing is (uitgewerkt in het derde lid).

Huishoudelijke hulp niveau 1 betreft hulp bij het schoonmaken en opruimen van de woning van een cliënt die daartoe vanwege somatische beperkingen niet meer in staat is, maar nog wel de regie over het huishouden kan voeren.

